

İslam'ın Kamusal Hayatta Kadına Farz Kıldığı Şeri Giysi

Soru:

Hizb-ut Tahrir'i, özellikle de partinin kitap ve yayınlarında geçen görüşlerine olan gençlerinin sadakatini saygıyla karşılıyorum... Böylesi bir sadakat diğer İslami hareketlerde nadiren görülür... Ama internet sayfalarında parti gençlerinin, cilbab konusunda aralarında tartıştıklarını gözlemledim. Bazıları cilbabın tek parçadan ibaret olduğunu söylerken, bazıları da iki parçadan ibaret olduğunu söylüyorlar. Oysa ben, konu hakkında partinin bir görüşü olduğunu ve gençlerinin de bilhassa bu görüşe sadık kaldıklarını sanıyordum. Yine partinin, Müslüman kadınlar içerisinde cilbabın yaygınlaşmasında etkisi olan İslami hareketler arasında konumlandığını düşünüyordum...

Soru şu: Yoksa parti, gençlerine partinin görüşünü zorunlu görme politikasında bir değişikliğe mi gitti? Teşekkür ediyorum.

Cevap: Öncelikle soruda geçenlere ilişkin olarak diyorum ki: Partinin aktif üyesi olan gençler, parti görüşüne tamamen sadıktır ve bu konuda hiçbir değişiklik söz konusu değil... Cilbab, tek parçadır: Normal giysilerin üzerine giyilen ve ayakları örtene değin aşağıya doğru salıverilen geniş bir giysidir. Bu konuda gençler arasında hiçbir anlaşmazlık yok... Evet, Allah'a şükürler olsun, partinin, Müslüman kadınlar arasında cilbabın yaygınlaşmasında önemli etkisi olduğu yadsınamaz. Parti, kadının şeri giysisi konusunu hakkıyla ele aldı ve ictimai nizam kitabında kadına bakmak bölümünde en ince detayına kadar açıkladı. Parti, şeri giysinin teberruce kaçmadan setri avreti gerçekleştiren bir cilbab ve bir başörtüsü olmasını şart koşar. Yani her setri avret giysisi ile kadının dışarı çıkması caiz değildir. Aksine Şeriatın inceden inceye şerh ettiği özel bir dışarı giysisi var... Yukarıdaki noktaların açıklaması şöyledir:

1- İctimai sisteme göre kamusal hayatta kadının şeri giysisi, teberruca kaçmadan avret yerlerini örten bir cilbab ve bir başörtüsünden oluşmaktadır... Size konuyla ilgili ictimai nizamda geçen pasajı aktarıyorum:

"Şâri'nin, rengi bilinmeyecek şekilde derinin ciltle birlikte örtülmesini vacip kılmasının delili ise, Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şu kaolidir:

"**Onun bir yerinin görünmesi uygun değildir.**" Bu hadis, Şâri'nin avreti örten şeyin içerisindeki avreti göstermemesini, yani içerisindekileri belli etmeyecek şekilde cildi örtmüş olmasını şart koştuğuna dair açık bir delildir. Dolayısıyla kadın, avreti örten şeyi, ince olmayan, yani altındakileri göstermeyen ve altındakileri de belli etmeyen bir elbise kılması vaciptir.

İşte bu setri avret mevzusudur ve bu mevzunun kadının genel hayattaki elbisesi ve bazı elbiselerdeki teberrüçle karıştırılması doğru değildir. Zira burada avreti örten bir elbise olduğunda bu, kadının yolda yürürken onu giymesinin caiz olduğu anlamına gelmez. Çünkü yol için şeriatın belirlediği muayyen bir elbise vardır ve onda avreti örtmesi yeterli değildir. Mesela pantolon, her ne kadar avreti örtmüş olsa da onun genel hayatta giyilmesi doğru değildir, yani yolda giyilmesi doğru değildir...

Kadının genel hayattaki giyimine, yani çarşılarda ve yollardaki giyimine gelince; Şâri, çarşıya çıkarken veya yolda yürürken elbisesinin üstünden giyeceği bir elbisesinin olmasını kadına vacip kılmıştır. Zira elbisesinin üzerinden giyeceği ve ayaklarını kapatıncaya kadar aşağıya salıvereceği bir örtünün veya bir çarşafının olmasını ona vacip kılmıştır. Şayet onun bir elbisesi yoksa komşusunun veya arkadaşının veya yakınunun elbisesini ödünç almalıdır. Şayet ödünç alamıyor veya hiçbir kimse ona ödünç vermiyorsa, bir elbise olmaksızın dışarı çıkması doğru değildir. Şayet üzerindeki elbisesinin üzerine giydiği bir elbise olmaksızın dışarı çıkarsa günahkâr olur. Çünkü o, Allah'ın kendisine farz kıldığı bir farzı terk etmiştir. Bu, kadınlar açısından alt elbise bakımındandır. Üst elbise bakımından olana gelince; onun, bir başörtüsünün veya başın tamamını, boynun tamamını ve elbisenin göğse kadar açık olan kısmını örten bir elbise olması bakımından buna benzer bir şeyi veya onun yerini tutacak bir şeyi olması ve bunun da çarşıya çıkmak veya yolda yürümek

için hazırlanmış, yani genel hayatta bir üst elbisesi olması kaçınılmazdır. Şayet kadının bu iki elbisesi olursa, evinden çarşıya çıkması veya yolda yürümesi, yani genel hayata çıkması caiz olur. Şayet onun bu iki elbisesi yoksa hiçbir şekilde dışarı çıkması doğru değildir. Çünkü bu iki elbiseye ilişkin emir, âmm olarak gelmiştir. Dolayısıyla tüm hallerde âmm olarak baki kalır. Çünkü onu tahsis eden bir şey kesinlikle varit olmamıştır.

Bu iki elbisenin genel hayat için vacibiyetinin deliline gelince; Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın üst elbise hakkındaki şu kaolidir:

“Kendiliğinden görünen kısımlar müstesna, ziyetlerini göstermesinler. Başörtülerini ta yakalarının üzerine kadar salsınlar.” [Nur 31] Ve alt elbise hakkındaki şu kaolidir:

“Ey Nebî! Zevcelerine, kızlarına ve müminlerin kadınlarına söyle, cilbablarını salıversinler.” [Ahzab 59] Yine Ümmü Atiye'den şöyle dediği rivayet edilmiştir:

أَمَرْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ نُخْرِجَهُنَّ فِي الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى: الْعَوَاتِقَ وَالْحَيْضَ وَدَوَاتِ الْخُدُورِ. فَأَمَّا الْحَيْضُ فَيَعْتَزِلْنَ الصَّلَاةَ وَيَشْهَدْنَ الْخَيْرَ وَدَعْوَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِحْدَانَا لَا يَكُونُ لَهَا جَلْبَابٌ. قَالَ: لِيَلْبِسْهَا أُخْتَهَا مِنْ جَلْبَابِهَا **“Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem bize el-Fıtır ve el Adhâ bayramında; yeni yetme kızları, hayızlı kadınları ve çadırdakileri de çıkarmamızı emretti. Hayızlılar salata yaklaşmasınlar, hayra ve Müslümanların duasına şahit olsunlar. Dedim ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Bizden birinin cilbabı yoktur. Dedi ki: Kardeşi ona kendi cilbabından giydirdin.”** [Muslim] İşte bu deliller, kadının genel hayattaki elbisesine delalette sarihtir. Zira Allah Subhânehu ve Teâlâ, bu iki ayette kadının genel hayatta giymesini vacip kıldığı bu elbiseyi dakik, müttekâmil ve kapsamlı bir vasıf ile vasfetmiştir. Zira kadının üst elbisesi açısından şöyle demiştir:

“Başörtülerini de yakalarının üzerine salıversinler.” [Nur 31] Yani başlarının örtülerini boyunlarına ve göğüslerine sarsınlar ki gömleğin yakası ile elbisenin yakasından görünen boyun ve göğüs yerlerini gizlesinler demektir. Kadının alt elbisesi açısından ise şöyle demiştir:

“Cilbablarını üzerlerinden aşağıya salıversinler” [Ahzab 59] Yani dışarı çıkmak için elbisenin üzerinden giyerek aşağı salıverdikleri çarşaf ve örtüden olan elbiselerini üzerlerine salıversinler demektir. Bu elbisenin üzerine olduğu genel keyfiyet hakkında ise şöyle demiştir:

“Kendiliğinden görünenler müstesna ziyetlerini açığa vurmasınlar.” [Nur 31] Yani bu ayetin indiği sırada, yani Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in asrında genel hayatta kendiliğinden görünenler -ki onlar, yüz ve ellerdir- dışında kulak, kol, bacak ve benzerleri gibi uzularından ziyet mahalli olan yerleri açığa vurmasınlar demektir. Bu dakik vasfetme ile kadının genel hayattaki elbisesinin ne olduğu ve nasıl olması gerektiği en açık bir beyan ile ortaya çıkar. Yine Ümmü Atiye'nin hadisi gelerek kadının, elbisesinin üzerine giyeceği dışarı bir elbisesinin olması vacibiyetini sarih bir şekilde beyan etmiştir. Zira o, Rasûl Aleyhi's Selâm'a şöyle demiştir:

“Bizden birinin cilbabı yoktur.” Rasûl Aleyhi's Selâm da ona şöyle demiştir:

“Kardeşi ona kendi cilbabından giydirdin.” Yani o, Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e onun elbisesinin üzerine giyeceği bir elbisesi olmadığında onunla dışarı çıkabilir mi dediğinde Aleyhi's Selâm, kardeşinin üzerine giydiği kendi elbisesinden ona ödünç vermesini emretmiştir. Bunun manası, onu ödünç olarak alamadığı zaman onun dışarı çıkması doğru değildir demektir. Bu da bu hadisteki emrin vacipliğine dair bir karinedir. Yani dışarı çıkmak istediğinde kadının elbisesinin üzerine cilbab giymesi ve bunu giymediğinde de dışarı çıkmaması vaciptir demektir.

Cilbabta ayakları kapatıncaya kadar en aşağıya salınmış olması şarttır. Çünkü Allah, ayette şöyle buyurmuştur:

“Cilbablarını üzerlerinden aşağıya salıversinler” [Ahzab 59] Yani cilbablarını salsınlar demektir. Çünkü buradaki (من) harfi, tab'îd/kısımlık için değil, bilakis beyan/açıklama içindir. Yani çarşafı ve örtüyü en aşağıya salsınlar demektir. Çünkü İbn-u Ömer'den Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خِيَلَاءَ لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقَالَتْ أُمُّ سَلَمَةَ فَكَيْفَ يَصْنَعْنَ النِّسَاءَ بِدُبُولِهِنَّ قَالَ يُرْجِيْنَ شَيْئًا فَقَالَتْ إِذَا تَنَكَّرْتُمْ أَفَدَأْمُهُنَّ قَالَ فَتُرْجِيْنَهُ **“Her kim kibirlenerek elbisesini (yerde) sürüklerse Allah, Kıyamet Günü ona bakmaz. Bunun üzerine Ummu Selem dedi ki: O halde kadınlar eteklerini nasıl yapacaklar? Dedi ki: Bir karış salsınlar. Dedi ki: O zamanda ayakları açığa çıkar. Dedi ki: Bir dirsek salsınlar,**

arttırmaları.” [Tirmizi] Dolayısıyla bu hadis, elbisenin üzerinden giydiği elbisenin -yani çarşaf veya örtünün- ayakları kapatıncaya kadar en aşağıya salınmasında sarihtir. Eğer ayaklar, çorap veya ayakkabı ile örtülmüşse salınmanın olduğunu gösterecek şekilde onun en aşağıya salınmasına gerek kalmaz ve ayakları örtmesi de zaruri değildir. Zaten o ikisi, örtülmüştür. Ancak salınmış olması kaçınılmazdır. Yani cilbab, belirgin bir şekilde en aşağıya bırakılmış olmalıdır ki onun, kadının genel hayatta giymesi gereken genel hayat elbisesi olduğu bilinsin ve salınmış olması onda ortaya çıksın. Yani onda Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın şu kaoli gerçekleşmelidir: يُنَبِّينَ **“Aşağıya salıversinler”** yani salıversinler demektir.

Bundan da ortaya çıkmaktadır ki kadının, dışarı çıkabilmesi için elbisesinin üzerine giyeceği geniş bir elbisesi olması gerekir. Eğer bu elbisesi yoksa ve dışarı çıkmak istiyorsa bir kardeşi, yani herhangi bir Müslüman kadın, elbisesinin üzerine giydiği elbiselerinden ona ödünç vermelidir. Eğer kendisine ödünç verecek birini bulamamışsa elbisesinin üzerine giyeceği bir elbise bulana kadar dışarı çıkamaz. Eğer elbisesinin üzerine en aşağısına salıverilmiş geniş bir elbise giymeksizin dışarı çıkarsa tüm avretini örtmüş olsa da günahkâr olur. Çünkü ayaklara kadar en aşağıya salıverilmiş geniş elbise farzdır. Dolayısıyla farza muhalefet etmiş olur. Dolayısıyla da Allah katında günahkâr olur ve devlet tarafından tazir cezasıyla cezalandırılır.”

2- Yukarıdaki metinden anlaşılacağı üzere şeri giysi, teberrüce kaçmadan avret yerlerini örtücü olmalıdır. Saçı örten, boynu saran, yaka açıklığını kapayan bir başörtüsünden, sonra da ayaklara kadar salıverilen bir cilbaptan oluşmalıdır. Ayrıca cilbabın tek parça olduğu besbellidir: *“Normal giysilerin üzerine giyilen ve ayakları örtene değin aşağıya salıverilen geniş bir giysidir.”* Bu, gözleri olan herkes için aşikârdır, basiret ve feraset sahibi herkes bunun bilincindedir. Zira yukarıdaki metinde şöyle geçmiştir:

- Şâri, elbisesinin üstünden giyeceği bir elbisesinin olmasını kadına vacip kılmıştır...

- Zira elbisesinin üzerinden giyeceği bir örtünün veya bir çarşafının olmasını ona vacip kılmıştır...

- Kıyafetinin üzerine giydiği bir cilbab olmadan dışarı çıkarsa, günahkâr olur...

- Dışarı çıkarken kıyafetinin üzerine giydiği bir cilbabının olmasının farz olduğunu açıkça beyan etti...

- Bundan da ortaya çıkmaktadır ki kadının, dışarı çıkabilmesi için elbisesinin üzerine giyeceği geniş bir elbisesi olması gerekir...

Metinde, elbise müfret olarak geçiyor ve tekit için çarşaf da müfret olarak tekrar ediliyor: *“Elbisesinin üstünden giyeceği bir elbisesinin olmasını... Elbisesinin üzerinden giyeceği bir örtünün veya bir çarşafının olmasını... Kıyafetinin üzerine giydiği bir cilbab olmadan dışarı çıkarsa, günahkâr olur... Dışarı çıkarken kıyafetinin üzerine giydiği bir cilbabının olmasını... Kadının, dışarı çıkabilmesi için elbisesinin üzerine giyeceği geniş bir elbisesi olması gerekir...”* Bu tekrar, cilbabın tek parçadan oluştuğunu ve elbisesinin üzerine giydiği bir giysi olduğunu tekit etmek içindir... Bu durum, oldukça açık ve nettir.

Net olanı daha da netleştirmek adına diyoruz ki,

يُنَبِّينَ عَلَيْهِنَ مِنْ جَلَابِيبٍ **“Cilbablarını üzerlerinden aşağıya salıversinler”** [Ahzab 59] ayeti kerimesi, cilbabın tek parçadan oluştuğunu kanıtlar. Çünkü burada geçen “من” sözcüğü, beyan içindir, yani cilbablarını üzerlerinden aşağıya salıversinler demektir. Salıvermek, cilbaba nispet edilmiştir. Bu, cilbabın tek parçadan oluştuğu ve aşağıya doğru salıverilmesi gerektiği anlamına gelir. Ayeti kerimenin lafızlarına göre cilbab iki parçadan oluşmaz. Çünkü söylediğimiz gibi salıvermek eylemi, cilbaba nispet edilmiştir. Eğer cilbab iki parçadan oluşursa, iki parça da ayaklara kadar salıverilmelidir. Böylece biri diğerinin üzerinde olur. Buna göre cilbab, omuzdan ayaklara kadar salıverilen tek parçadan oluşan dışsal bir giysidir... Böylece cümle yapısı, “dilbilimsel formülasyon” cilbabın tek parçadan oluştuğunu doğrular, çünkü salıvermek fiili, açıkladığımız gibi cilbaba nispet

edilmiştir... Tabii ki bu, yukarıda belirttiğimiz gibi giysi sözcüğünün tekrarı üzerine yapılan ek bir açıklamadır... Daha önce cilbabın, normal giysi üzerine giyilen ve ayaklara kadar salıverilen geniş bir giysi olduğunu açıklamıştık...

- İslam, bu şeri giysinin önemi üzerinde o kadar çok durdu ki cilbabı olmadığında kadının dışarı çıkmasına bile izin vermedi. Dışarı çıkabilmesi için kız kardeşinden bir cilbab ödünç almasını emretti. Herhangi bir giysi ile setri avret yapmak yeterli değil, aksine teberrüce kaçmadan bir cilbab ve bir başörtüsü olmalıdır.

3- Partinin benimsediği görüş budur ve bu görüş, gençler için bağlayıcıdır, aykırı düşmek doğru değil... Ama öyle görünüyor ki, soru soran kişi internet sayfalarında dolaşan ve cilbabın iki parçadan (tunik ve pantolon veya etek, kap ve pantolon vb) oluşabileceğini caiz gören farklı görüşlerin gençlere ait görüşler olduğunu sanmış ve gençlerin cilbabın vakası hakkında anlaşmazlığa düştükleri kanısına varmıştır... Okuyucuyu mazur görüyoruz, çünkü o, bir tarikin veya bir cezalının veya bir nakisinin veya zihinleri bulandırma sevdalısının görüşünü okumuş olup bunları partinin aktif üyesi sanmış olabilir. Özellikle de belli durumlar hariç böylesi kimseler hakkında genelde yayınlamadığımız göz önüne alındığında... Dolayısıyla internet sayfalarında dolaşanlar okuyucuda kafa karışıklığına neden olmuş ve cilbabın tek parçadan mı yoksa iki parçadan mı oluştuğu konusunda gençler arasında anlaşmazlığın olduğunu sanmıştır...

Soru sorana temin ederiz ki partinin aktif üyesi olan gençler, partinin görüşünde asla anlaşmazlığa düşmezler. Cilbab, tek parçadan oluşmaktadır. Kadının giysisi üzerine aldığı ve ayaklarını örtecek şekilde aşağıya doğru salıverdiği geniş bir giysidir... Aksini söyleyenler, ya tariklerden ya cezalılarından ya nakisilerden ya da zihin bulandıran kişilerden olabilirler! Bunların parti nazarında ve gençlerin sadakati karşısında hiçbir değeri yoktur Allah'ın izniyle.

Sözüme başta başladığım cümlelerle son veriyorum: "Partinin aktif üyesi olan gençler, parti görüşüne tamamen sadıktır ve bu konuda hiçbir değişiklik söz konusu değil... Cilbab, tek parçadır: Normal giysilerin üzerine giyilen ve ayakları örtene değin aşağıya doğru salıverilen geniş bir giysidir. Bu konuda gençler arasında hiçbir anlaşmazlık yok... Evet, Allah'a şükürler olsun, partinin, Müslüman kadınlar arasında cilbabın yaygınlaşmasında önemli etkisi olduğu yadsınamaz. Parti, kadının şeri giysisi konusunu hakkıyla ele aldı ve ictimaî nizam kitabında kadına bakmak bölümünde en ince detayına kadar açıkladı. Parti, şeri giysinin teberrüce kaçmadan setri avreti gerçekleştiren bir cilbab ve bir başörtüsü olmasını şart koşar. Yani her setri avret giysisi ile kadının dışarı çıkması caiz değildir. Aksine Şeriatın inceden inceye şerh ettiği özel bir dışarı giysisi var..."

Yukarıda da belirttiğim gibi partinin, cilbab konusunda tek bir görüşü olduğuna dair bu yanıtın yeterli olacağını ümit ediyorum.

H.09 Muharrem 1440

M.19 Eylül 2018